

וּבְשִׁבְעָה יוֹמֵי הָאֵל שִׁבְעָתַיִם וַיִּנְהַיֵּר שִׁבְעָתַיִם
 נְהִירוֹ דְשִׁמְשָׁא. וְקִדְשָׁא בְרוּךְ הוּא יִרְחֵם
 עַל עַלְמָא וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד חֲטָאת לְכַפָּרָא עַל
 סְאִיבוֹ מִקִּדְשָׁא דְסְאִיבוֹ אוֹמֵי עַלְמָא עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת בְּיוֹמָא תַנְנֵנָא לְקַבֵּל דְרָגָא דִּיעֲחָק. בְּיוֹמָא
 תְּלִיתָאָה לְקַבֵּל דְרָגָא דִּיעֲקָב. בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה לְקַבֵּל
 דְרָגָא דְיוֹסֵף. בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה לְקַבֵּל דְרָגָא דְמֹשֶׁה.
 בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה לְקַבֵּל דְרָגָא דְאַהֲרֹן:

וְתָא חַזִּי בְּהַאי חֲגָא וּבְחֲגָא דְפִטְוֵרוֹ, שִׁבְעָה יוֹמֵי
 דְכְּלִילָן פּוֹלְחוֹ יוֹמֵי דְלַעֲיִלָא בְּחוּ. מַה דְלִית
 בֵּין בְּשָׂאָר חֲגִין דְּמִקְרַבִּין בְּחוּ מוֹסָף, אֱלָא חֲגִינוּ
 דְּאוֹקִימְנָא בְּרֹזָא דְמַהִימְנוּתָא (בְּרֵאשִׁית ל') מַחֲשׁוּף תְּלָבָן
 אֲשֶׁר עַל הַמְּקֻלוֹת, דִּי לְכָל אֵינוֹן שִׁבְעָה שִׁבְעָה
 דְרָגִין אֶסְחֵר לֹון בְּסֵטֵר דְחֵס"ד חֲגָא דְפִטְוֵרָא, לְקַבֵּל
 אַבְרָהָם דְאַתִּי מַחֵס"ד בְּגִין כֶּף פּוֹלְחוֹ דְרָגִין תַּפְּן.

לשון הקודש

הַשְּׁשִׁי כְּנֵגַד דְרָגַת אַהֲרֹן.
 וּבֵא וּרְאֵה, בְּחַג זֶה וּבְחַג הַמִּצּוֹת שִׁבְעָה
 יָמִים שְׁכָלוּלִים בָּהֶם כָּל הַיָּמִים
 שְׁלֹמְעֵלָה, מַה שְּׂאִין בֵּין בְּשָׂאָר חֲגִים
 שְׂמִקְרִיבִים בָּהֶם מוֹסָף, אֱלָא חֲגִינוּ מַה
 שְׁפָרְשְׁנוּ בְּסוּד הָאֲמוּנָה, (בְּרֵאשִׁית ל') מַחֲשׂוֹף
 הֶלְכָן אֲשֶׁר עַל הַמְּקֻלוֹת, שְׁלֵכַל אוֹתָם
 שִׁבְעָה שְׁבַע דְרָגוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתָם בְּצַד

וּבְשִׁבְעָה יָמִים - הָרִי שִׁבְעָתַיִם, וַיֵּאִיר
 שִׁבְעָתַיִם אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, וְהַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יִרְחֵם עַל הָעוֹלָם. וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחֲטָאת
 - לְכַפֵּר עַל טְמֵאת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁטְמְאוּ אֲמוֹת
 הָעוֹלָם עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. בְּיוֹם הַשְּׁנִי
 כְּנֵגַד דְרָגַת יַעֲקֹב. בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי כְּנֵגַד
 דְרָגַת יַעֲקֹב. בְּיוֹם הָרְבִיעִי כְּנֵגַד דְרָגַת
 יוֹסֵף. בְּיוֹם הַחֲמִישִׁי כְּנֵגַד דְרָגַת מֹשֶׁה. בְּיוֹם

דְּהָא לְכוּלְהוּ דְרַגִּין אֶסְתֵּר יַעֲקֹב שְׁלִימָא לְסַטְרָא
דְּחַס"ד. הָאִי חָנָא לְקַבֵּל דְרַגְנָא דְאַתְרוּן דְאַחִיד בְּחַסְדָּא,
כוּלְהוּ עִמֵּיהּ.

דְּבַר אַחֵר, בְּגִין דְכוּלְהוּ דְרַגִּין וְכוּלְהוּ זַכָּאִין, כִּד
נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
אֲתַגְלִי תַמָּן בְּכַתְרֵי וְזַמִּין לְמַעַבְדַּד בֵּן בְּיוֹמֵי דִיִּיתֵי
מְשִׁיחָא. בְּגִין כִּד כּוּלְהוּ כְתָרִין רְמִיזוּן חָכְא וְחָכְא
וְנִטְלִין עַל חַד תְּרִין שְׁבַע בְּרַכָּאן חָכְא מִחַתָּם. וְחַתָּם
עַל חַד שְׁבַע מִשְׁאָר מוֹסְפִין, חָדָא הוּא דְכְתִיב (מִיכָה
ז') כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. כִּיּוֹם
צִאתְךָ הָיָה לִיחָא לְמִימְרָא. מָאִי כִימֵי. דְכוּלְהוּ יוֹמִין
עֲלָאִין אֲזַדְמַנוּ חַתָּם וְאֲזַדְמַנוּ חָכְא. בְּגִין כִּד נִפְלְאוֹת
חֲמִשִּׁין פְּלָאוֹת, חֲמִשִּׁין פְּלָאוֹת. דְּהָא חֲמִשִּׁין תְּרַעִין
דְּבִינָה פֶתַח קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַפְקָא לֹון מִתַּמָּן.

לשון הקודש

כָּאן וְכָאן, וְנוֹטְלִים עַל אֶחָד שְׁנַיִם שְׁבַע
בְּרַכּוֹת כָּאן מִשָּׁם. וְשָׁם עַל אֶחָד שְׁבַע
מִשְׁאָר הַמוֹסְפִים, וְהוּ שְׁכַתּוּב (מִיכָה ז') כִּימֵי
צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת.
כִּיּוֹם צִאתְךָ הָיָה לֹו לֹמַר! מַה זֶה כִּימֵי?
שְׁכַל הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים הַזֵּדִמְנוּ לְשָׁם
וְהַזֵּדִמְנוּ לְכָאן, מִשׁוּם כִּד נִפְלְאוֹת, גִּ
פְּלָאוֹת, חֲמִשִּׁים פְּלָאוֹת, שְׁהַרֵי חֲמִשִּׁים
שְׁעָרֵי בֵינָה פֶתַח הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהוֹצִיא אוֹתָם מִשָּׁם, וְלָכֵן מְזַכֵּר בְּתוֹרָה

הַחֶסֶד, הַחֶג שֶׁל הַמִּצְוֹת כְּנֶגֶד אַבְרָהָם
שְׁבַע מַחְסֵד, לָכֵן כָּל הַדְּרָגוֹת שָׁם, שְׁהַרֵי
אֵת כָּל הַדְּרָגוֹת מִקִּיף יַעֲקֹב הַשְּׁלָם לְצַד
שֶׁל חֶסֶד. הַחֶג הַזֶּה כְּנֶגֶד דְרַגְתּוֹ שֶׁל
אַתְרוּן שְׁאֲחוֹ בְּחַסְדָּא, כָּלָם עִמּוֹ.

דְּבַר אַחֵר – מִשׁוּם שְׁכַל הַדְּרָגוֹת וְכָל
הַצְּדִיקִים, כְּשִׁינְצָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּנַלְהָ שָׁם בְּכַתְרֵים
שְׁלוֹ, וְעַתִּיד לַעֲשׂוֹת בֵּן בְּזַמַּן בִּיאַת
הַמְּשִׁיחַ. מִשׁוּם כִּד כָּל הַכְּתָרִים רְמוּזִים

וּבְגִינֵי כֶךְ בְּאוֹרֵייתָא אֲדַכֵּר יְצִיאַת מַצְרַיִם חֲמִשִּׁין
 זְמַנִּין לְקַבֵּל חֲמִשִּׁין תְּרַעִין כִּדִּין יַעֲבִיד לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא.
 וּמַאי אֲרַאֲנוּ. אֵלָּא אֲרַאֲנוּ לְהֵהוּא סָבָא דְחָזָא
 בְּקִדְמִיתָא דְכְּתִיב (שמות י"ד) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד
 הַגְּדוֹלָה. כִּדִּין זְמַיִן לְמַחֲזֵי פּוֹרְעֵנוּתָא דְאַדּוּם.

דְּכָר אֵתֵר, דְּבְגִינְהוֹן דְּשִׁבְעָה צְדִיקֵיָא, זְמַיִן קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַעֲבָרָא לְכָל אוֹמִין דְּעֵלְמָא וְלֹא
 יִשְׁתַּאֲר בְּעֵלְמָא אֵלָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי
 וַיִּשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּגִין כֶּךְ הֵכָּא שִׁבְעָה יוֹמִין.

תָּא חַזֵּי, דְּבְגִין כֶּךְ מִתְמַעֲטִין וְהוֹלְכִין. וּבְיוֹמָא
 תְּמִינָאָה שְׁלֵטִין יִשְׂרָאֵל לְחוֹדְיֵיהוּ בְּעֵלְמָא
 וּמְקַרְיָבִין פֶּר אֶחָד אֵיל אֶחָד, רָזָא דִּיחֻדָּא. שִׁבְעָה
 כְּבָשִׂים לְקַבֵּל שִׁבְעָה דְרָגִין. שְׁעִיר עִזִּים, אֵף עַל גַּב
 דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא יַעֲבְרִינִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵעֵלְמָא,

לשון הקודש

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבִדּוֹ וַיִּשְׂרָאֵל גּוֹי
 אֶחָד. מִשּׁוּם כֶּךְ פֶּאן שִׁבְעָה יָמִים.
 בַּא רְאָה שְׁמִשּׁוּם כֶּךְ מִתְמַעֲטִים
 וְהוֹלְכִים, וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי שׁוֹלְטִים יִשְׂרָאֵל
 לְבִדְם בְּעוֹלָם וּמְקַרְיָבִים פֶּר אֶחָד, אֵיל
 אֶחָד, סוּד הַיְחוד. שִׁבְעָה כְּבָשִׂים –
 כִּנְגָד שִׁבְעַ דְּרָגוֹת. שְׁעִיר עִזִּים – אֵף עַל
 גַּב שְׁפָאוֹתוֹ זְמַן יַעֲבִירֵנוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מִן הָעוֹלָם, עִם כָּל זֶה יִשְׁאֵר מִמֶּנּוּ

חֲמִשִּׁים פְּעָמִים יְצִיאַת מַצְרַיִם, כִּנְגָד
 חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים, כֶּךְ יַעֲשֶׂה לִימּוֹת
 הַמְּשִׁיחָא. וּמַה זֶה אֲרַאֲנוּ? אֵלָּא אֲרַאֲנוּ אֶת
 אוֹתוֹ הַזְּקוֹן שְׂרָאָה בְּרֵאשׁוּנָה, שְׁכַתוּב
 (שמות יד) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה, וְאִז
 עֲתִיד לְרְאוֹת אֶת הַפְּרַעְנוֹת שֶׁל אַדּוּם
 דְּכָר אֵתֵר – שְׁפִשְׁבִּיל שִׁבְעַת הַצְּדִיקִים
 עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר אֶת כָּל
 אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְלֹא יִשְׁאֵר בְּעוֹלָם אֵלָּא

עִם כָּל דָּא יִשְׁתָּאֵר מִנִּיהּ דְלֵא יִתְבַטְלוּן מִפְּרִיָה
 וְרִבְיָה. וּבִתְהוּא זְמַנָּא יִפְקוּן מִים תַּיִם מִחֲכֻמָּה עֲלָאָה
 (זכריה י"ד) חֲצִיִם אֶל הַיָּם הַקְּדָמוֹנִי דָּא חֶסֶד עֲלָאָה
 וְחֲצִיִם אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן דָּא גְבוּרָה תִּתָּאָה וּגְבוּרָה
 עֲלָאָה. בְּקִיץ וּבְחֹרֶף בְּסֻטְרָא דְאַשָּׁא וּבְסֻטְרָא דְמִיָּא.
 דְלֵא יִשְׁתָּאֵר דִּינָא בְּעֲלָמָא אֲלָא כֻּלָּא רַחֲמֵי וְחַיִּים
 וְחִירוֹ בְּעֲלָמָא:

וְתָא חַיִּי בְּהַאי חֲנָא עֲבָדִין נְסוּךְ הַמַּיִם. נְבִיעַ
 דְּחֶסֶד בְּאֵינוֹן שְׁתִּין מִשְׁשַׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית,
 וְכוּלְהוּ שְׁבַעַה יוֹמִין עֲלָאִין מְקַבְּלִין מֵאֵינוֹן מָוֶם תַּיִם
 דְּנִפְקִין מִירוּשָׁלַיִם עֲלָאָה טְמוּרָא. וּבֵאֵן אֲתֵר רְמִיז
 לְאֵינוֹן מָוֶם תַּיִם, בְּאֵינוֹן שְׁתִּין. וְחֲסִידֵי וְצַדִּיקֵי
 חֲדָאן בְּהַאי הִלּוּלָא, בְּגוֹן דְּרְמִיזָא לְהַהוּא טִיבוּ דְזַמִּין
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד כּד יַעֲבֵר קְדָשָׁא בְּרִיךְ

לשון הקודש

שִׁפְעָה שֶׁל חֶסֶד בְּאוֹתָם שִׁיתִים מִשְׁשַׁת
 יָמֵי בְּרֵאשִׁית, וְכֹל שְׁבַעַת הַיָּמִים
 הָעֲלִיוֹנִים מְקַבְּלִים מֵאוֹתָם מָוֶם תַּיִם
 שְׁנוּצָאִים מִירוּשָׁלַיִם הָעֲלִיוֹנָה הַטְּמוּרָה.
 וּבֵאֵיזָה מְקוֹם רְמוּז עַל אוֹתָם מִים תַּיִם?
 בְּאוֹתָם שִׁיתִים, וְחֲסִידִים וְצַדִּיקִים
 שְׂמֵחִים בְּהִלּוּלָא הַזֶּה, מִשּׁוּם שְׂרוּמוֹ
 לְאוֹתוֹ הַטּוֹב שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַעֲשׂוֹת כְּשִׁיעֲבִיר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת

שֶׁלֹּא יִתְבַטְלוּ מִפְּרִיָה וְרִבְיָה. וּבְאוֹתוֹ
 זְמַן יִצְאוּ מִים תַּיִם מִחֲכֻמָּה הָעֲלִיוֹנָה,
 (זכריה י"ד) חֲצִיִם אֶל הַיָּם הַקְּדָמוֹנִי - זֶה
 חֶסֶד עֲלִיוֹן, וְחֲצִיִם אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן - זֶה
 גְבוּרָה מִחֲתוֹנָה וּגְבוּרָה עֲלִיוֹנָה. בְּקִיץ
 וּבְחֹרֶף - בְּצַד הָאֵשׁ וּבְצַד הַמַּיִם. שֶׁלֹּא
 יִשְׁאֵר דִּין בְּעוֹלָם, אֲלָא הַכֹּל רַחֲמִים
 וְחַיִּים וְחִירוֹת בְּעוֹלָם.
 וּבֵאֵר רָאָה, בְּחֶג הַזֶּה עוֹשִׂים נְסוּךְ הַמַּיִם,

הוא סאיבו מארעא דיתתון אינון מים חיים טהורים
 באינון שיתין, בההוא מזבחה עלאה ההוא ים
 האחרון. ואינון תלתא לוגין מים שמונה עשר ביצים
 לקבל צדיק דאקרי ח"י העולמים, ועל ידיה מים
 נחתין באינון שיתין.

ותא חיי הלל הזקן כד הוה חדי בהאי הלולא אמר
 אם אני כאן הכל פאן. ואם אין אני כאן מי
 כאן. הוא רמיז ואמר אי שכינתא דאקרי אני שרייא
 כאן. הכל פאן ההוא אתרא דאקרי כל דאתי
 לאזדווגא בה. ואם אין אני כאן מי כאן. דהא לא
 השיבא טיבו שלימא בגין דשכינתא לא שרייא
 בארעא קדישא. אבל כד ישתלמו אינון פרים כדין
 כתיב (ישעיה י"ב) ושאבתם מים בששון ממעיני
 הישועה. מאן אינון. שית מעיני דאינון מריקין
 בהאי ישועה וכדין עלמא כוליה בחדוה בגין דנפקא

 לשון הקודש

פאן, ואם אין אני פאן - מי פאן? הוה
 רימו ואומר, אם שכינה שנקראת אני
 שורה פאן - הכל פאן, אותו מקום
 שנקרא כל שבה להודווג בה. ואם אין
 אני פאן - מי פאן? שהרי לא חשוב טוב
 שלם, משום ששכינה לא שורה פארין
 הקדושה. אבל בששתלמו אותם פרים,
 אז כתוב (ישעיה י"ב) ושאבתם מים בששון

הטמאה מן הארץ, שירדו אותם מים
 טהורים באותם השיתים באותו מזבחה
 עליון, ים האחרון, והם שלשה לגים מים,
 שמונה עשרה ביצים, כנגד צדיק שנקרא
 חי העולמים, ועל ידו המים יורדים
 באותם שיתים.

ובא וראה, כשהלל הזקן היה שמת
 בהלולא הוה, אמר, אם אני פאן - הכל

שְׁכִינְתָא מִבֵּין הָהוּא סְאִיבוּ דְשָׂאָר עַמּוּן, בְּגִין כְּךָ
(במדבר כ"ט) בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם.

תָּא חַי, עֶשֶׂר נְטִיעוֹת עֲרֵבָה וְנִסּוּךְ הַמִּזְבֵּחַ הַלְכָה
לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. שָׂאָר מְלִי דְאֹרִייתָא תּוֹרָה.
וְהָכָא הַלְכָה. מָאֵי טַעְמָא, אֱלָא בְּגִין דְהָאֵי אֲתָרָא
דְאֶקְרִי חֵר סִינַי, תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה אֹלִיפֶת לִיָּה לְמֹשֶׁה
לְקִשְׂרָא קִשְׂרִין דְמַחִימְנוּתָא.

אֵינּוֹן עֶשֶׂר נְטִיעֵין דְנִצְבֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְהָא
אֶחֶיד לֹוֹן בְּהָהוּא אֲתָרָא דְאֶקְרִי עֲרֵב שְׁבִיעִית
וְנִעְבְּדוֹן פְּרִי בְּהָהוּא בֵּית סָאָה, בְּגִין דְאֵינִי מְזוּנָא
לְעֵלְמָא בְּהָאֵי שְׁבִיעִית. דְלִית לֹוֹן מְזוּנָא אֱלָא מִהָהוּא
שְׂתָא שְׁתִּיתָאָה דְזֵרְעִין בְּהָ זֵרְעִין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב
(הושע י') זֵרְעוּ לָכֶם לְעִדְקָה וְקִצְרוּ לְפִי חֶסֶד, מָה דְזֵרְעִין
יְהִא לְהָהוּא אֲתָרָא דְאֶקְרִי עִדְקָה שְׁלֵמָה, וְכִדִּין

לשון הקודש

זו שנקרא חר סיני, תורה שבעל פה
למדה את משה לקשר קשרי האמונה.
אותן עשר נטיעות שנטע הקדוש ברוך
הוא, שאחזו אותן באותו מקום שנקרא
ערב שביעית, ויעשו פרי באותו בית
סאה, כדי שיבא מזון לעולם בשביעית
הזו, שאין להם מזון אלא מאותה שנה
ששית שזורעים בה זרעים. והו שפתוב
(הושע י) זרעו לכם לעדקה וקצרו לפי

מפעני הישועה. מי הם? ששה מעינות
שמריקים בישועה הזאת, ואז העולם כלו
בהדרה, משום ששכינה יוצאת מתוך
אותה טמאת שאר העמים, משום כך
(במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם.
בא ראה, עשר נטיעות, ערבה ונסוד
המים - הלכה למשה מסיני, שאר
הדברים של התורה - תורה, וכאן
הלכה. מה הפעם? אלא משום שמקום

וְקָצְרוּ לְפִי חֶסֶד בְּדִין יְהִי טִיבוֹ עֲלָאָה. וּמֵאן אִיהוּ
לְפִי (פ"י) חֶסֶד דָּא אֲבָרְתָם.

וְתָא חָזִי לְתַתָּא שְׁבַעָה עֲבִידֵן אִית בִּינִיהוֹן. זְרִיעָ"ה
לְקַבֵּל אִימָא עֲלָאָה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (בְּרֵאשִׁית
מ"ו) הָא לָכֶם זְרַע. קְצִירָ"ה לְקַבֵּל דְרֵגָא דְאֲבָרְתָם הָדָא
הוּא דְכְתִיב וְקָצְרוּ לְפִי חֶסֶד. דִּישָׁ"ה בְּחֵרוּץ לְקַבֵּל
דְרֵגִיָּה דִּיצְחָק דְעָבִיד דִּינָא וְאֲפֹרִישׁ תְּכַן מִתְּהוּא בָר.
דִּינָא אֲפֹרִישׁ מִנִּיה וְעָבִד דִּינָא בְרִשְׁעֵי עֲלָמָא וּכְדִין
אִינְהוּ כְּמוּץ לְפָנֵי רוּחַ. וְהָא רוּחַ דָּא דְרֵגָא דִּיעֲקֹב
דְכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מ"ה) וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב, וְלְקַבְּלִיה זֹרָ"ה
וְהוּא מוּץ לְאִשָּׁא אֲתִיָּהִיב לְמִיכָל. מוּחָ"ן לְקַבֵּל דְרֵגָא
דְמִשָּׁה. לָ"ש לְקַבֵּל דְרֵגָא דְאֲהֵרֹן. אוֹפָ"ה לְקַבֵּל דְרֵגָא
דְצַדִּיק וְאֲתֵעִבִיד לָח"ם בְּיָדוֹ דְצַדִּיק בְּתֵהוּא אֹר
דְאִית בְּצִיּוֹן, הָדָא הוּא דְכְתִיב (תְּהִלִּים קל"ו) נֹתֵן לָחֶם

לשון הקודש

דְרֵגַת יִצְחָק, שְׁעוּשָׁה דִין וּמִפְרִיד תְּכַן
מֵאוּתוֹ בָר. דִּין מִפְרִיד מִמֶּנּוּ, וְעוּשָׁה דִין
בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, וְאֹז הוּא (תְּהִלִּים ל"ה) כְּמוֹן
לְפָנֵי רוּחַ. וְרוּחַ הוּוּ זֵו הַדְרֵגָה שֶׁל יַעֲקֹב,
שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית מ"ה) וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב,
וּכְנַגְדוֹ זֹרָה. וְאוּתוֹ הַמּוּץ נִתֵּן לְאִשׁ
לְמֵאכָל. מוּחָן – כְּנַגְד דְרֵגַת מִשָּׁה. לָשׁ
– כְּנַגְד דְרֵגַת אֲהֵרֹן. אוֹפָה – כְּנַגְד דְרֵגַת
צַדִּיק, וְנַעֲשָׂה לָחֶם בְּיָדוֹ שֶׁל צַדִּיק בְּאוּתוֹ

חֶסֶד. מַה שְׁזוֹרְעִים יִהְיֶה לְאוּתוֹ מְקוֹם
שְׁנִקְרָא עֲדָקָה שְׁלָמָה, וְאֹז וְקָצְרוּ לְפִי
חֶסֶד, אֹז יִהְיֶה טוֹב הָעֲלִיּוֹן. וּמִי הוּא לְפִי
חֶסֶד? זֵה אֲבָרְתָם.

בֵּא רָאָה, לְמַטָּה שְׁבַעָה מַעֲשִׂים יֵשׁ
בִּינֵיהֶם. זְרִיעָה – כְּנַגְד הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה,
זֵהוּ שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית מ"ו) הָא לָם זְרַע. קְצִירָה
– כְּנַגְד דְרֵגַת אֲבָרְתָם, זֵהוּ שְׁכַתוֹב
וְקָצְרוּ לְפִי חֶסֶד. דִּישָׁה בְּחֵרוּץ – כְּנַגְד